

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

III. De Illegitimis & Legitimis filiis Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

ARTICULUS III.

De Illegitimis & Legitimis filiis Clericorum,

SUMMARIUM.

- 30. Clerici illegitimus Filius excluditur ab Ecclesia patris :
- 31. Ad quam tamen ex illo nepos admittitur.
- 32. Non etiam pater ad Ecclesiam ejusmodi filii.
- 33. Huic tamen in beneficio pater :
- 34. Et in pensione patris filius succedere,
- 35. Imo beneficium obtinere potest in Ecclesia, in qua pater ante fuit Vicarius temporalis,
- 36. Filius etiam legitimus in beneficio patri
- 37. Non etiam hic filio,
- 38. Aut nepos avo succedere prohibetur.
- 39. Imò talis Filius in beneficio patri mediatur,
- 40. Et in Vicaria temporalis immediate succedere,
- 41. Et beneficium, à paterno distinctum, simul obtinere cum illo potest,

Super natalium defectu obtentæ dispensationis ad Ordines & beneficia vis ea non est ; ut illius impetratæ vigore clericorum, maxime Presbyterorum filii illegitimi consequi valeant beneficium & ministerium quodcumque etiam dissimile ex officio & obligatione (non merè liberè & ex devotione) obeundum in Ecclesia, in qua illorum pater beneficium quodcumque habuit : aut etiam obtinere valeant pensiones ex fructibus ejusmodi beneficii pa-

terni ; cum talium consecutioni aperte & vehementer obstant non tantum Juris Corpore clausa rescripta Apostolica Alexandri III. c. Ad presentiam 2. c. Presentium 3. c. Conquerente 4. & Innocentii III. c. Ad decorem 15. & c. Ad abolendam 16. sed etiam decretum S. Synodi Trident. Sess. 25. cap. 15. de Ref. & Clement. VII. Constitutio, quæ incipit Canonum, edita Nonis Junij 1533. Quod ita faciendi ratio justissima fuit ; non tantum evitatio hereditariæ successione, in beneficiis ab Ecclesia reprobata, can. Apostolica can. Si ergo 8. q. 1. c. 1. de Prabend. &c. sed etiam, & præcipue, ut ita paterna incontinentia memoria à locis Deo consecratis, quos maximè puritas Sanctitatisque decet, longissimè arceatur, verba sunt cap. 15. cit.

Atque hæc Juris dispositio locum habet Primò in filiis Presbyterorum naturalibus, hoc est, ex fornicatione susceptis ante Clericatum, ex declaratione S. Congreg. Cardinal. Concil. Interpp. apud Garciam de Benef. p. 7. cap. 3. n. 15. Secundò, etiam si pater in Ecclesia non fuerit canonice institutus, sed sine titulo perpetuum jus tribuente v. g. Cooperatoris, Sacellani, Cantoris vel alio simili munere ex officio & obligatione, assignatò ratione ipsius stipendiò, sit functus, ex eorundem declaratione & doctrina cit. Garciae n. 68. ac Barboza de Officio Episc. alleg. 65. n. 20. Tertio, etiam si pater in Ecclesia sedem, si-ve locum v. g. in ejus Choro solum ratione dignitatis, in alia Ecclesia obtentæ, sine fructibus habuerit, ut ab iisdem declaratum perhibet idem Garciae n. 66. Quarto in Religioso illegitimè nato ; nam etiam ipsum à beneficio & sacro ministerio in Ecclesia, in qua pater beneficium obtinuit, ex officio obeundo allegatorum Juris, tam antiqui quam Novissimi,

fimi, textuum generalitate removeri, notat Laiman in c. Ad presentiam cit. n. 2. & Pirhing ad hanc Rubr. n. 58. Quantumvis autem cit. cap. 15. dispositio relictis casibus locum habeat.

Dubium tamen ex ea oritur primò de Nepotibus: quos etiam, si ex illegitimo legitime nati sint, ab Ecclesia, in qua beneficium avus obtinuit, eodem modo arceri, cum Glossa in c. Ad extirpandas 11. V. Filii & Lessio Lib. 2. de l. c. 1. cap. 34. n. 91. censet Engel ad hanc Rubr. n. 4. permotus S. Concilii ratione; ut Paterna incontinentia memoria quam longissimè arceatur: quâ, & præsertim verbo longissimè, omnem etiam medietatem personam, ac proinde nepotem excludi, ait. Sed non evincit; quia istò ad Ecclesiam avitam admisso paternæ incontinentiæ memoria longissimè arceatur in filiis; cum isti, etiam dissimilis beneficii aut ministerii, in paternis Ecclesiis ex officio obeundi, remaneant incapaces.

31. Quare melius, ejusmodi nepotes, ex legitimo matrimonio procreatos, ad Ecclesiam avitam admittunt Navarrus hâc Rubr. Consil. 9. n. 9. Garcias cit. cap. 3. n. 21. Palao Tract. 13. disp. 4. p. 2. n. 3. & Barbosa de Officio Episc. alleg. 65. n. 18. id aliorum DD. autoritate & S. Congregat. declaratione confirmantes. Rationem reddunt; quòd S. Synodus Tridentina à sacris locis paternæ, non avitæ, incontinentiæ memoriã intenderit arceri: & in pœnalibus atque odiosis, neque avus nomine patris, neque filii nomine nepos veniat, per tradita à Bartolo in l. Liberosum 220. ff. de N. S. n. 6. & Covarruv. Lib. 2. variar. cap. 8. num. 2. Decretum autem Synodale cit. & ipsam etiam Clement. VII. Constitutionem odiosam esse, pateat ex eo; quòd principaliter potius tendat ad tollendam memoriã incontinentiæ

paternæ in odium istorum & liberorum illegitimorum, quàm ad successum in favorem Ecclesiæ tollendam: propterea quàm rationem nepotem etiam illegitimum, dispensatione super defectu natalium obtenta, succedere in Ecclesia, cujus beneficiatus fuit avus, aut filium etiam beneficium consequi posse, ut præ declaratum, docent cit. Garcias n. 21. & Barbosa n. 18. in fine.

Dubium secundò est de patre: quo beneficium in Ecclesia, cujus filius illegitimè natus beneficiatus existit, obtineri non posse desumitur ex decreto Tridentini cap. 15. cit. illos in eadem Ecclesia simul non tolerantis: & propterea filium ad beneficii in ea obtentio dimissionem compellentis. Quare cit. quòd in Ecclesia, cujus filius beneficiatus existit, beneficium conferretur patri, potius iste ab obtinendo impediretur, quàm ad obtentio dimissionem filius compellendus, arg. c. Quem admodum 25. de Jurejurando; cum ille de accipiendo lucro, iste verò de damno vitium certaret. Garcias cit. cap. 3. n. 31.

Dubium tertio est, an pater filio mortuo vel resignanti in beneficio succedere, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia obtinere possit. Ratio dubitandi est; quòd paternæ incontinentiæ memoriã, quæ filio paternum, etiam patris filiale beneficium obtinere volenti, obstat. At licet hæc decreti Concilii & Clementinæ Constitutionis ratio obstat utrique, non tamen propterea potius & odiosa utriusque dispositio, filium excludendò à beneficio patris, ad hæc esset extendenda, arg. Reg. 15. in l. Admittitur sicut filio obstat; quia institutio patris in beneficio filii non ita repræsentat dimissionem hæreditariam, aut incontinentiæ memoriã excitat; cum potius patris

etis filius; quam filii imago sit pater: ideoque tempore Concilii Tridentini, ubi in eadem Ecclesia beneficium obtinuit pater & Filius, ad resignationem, vel permutationem iste, & non ille coactus sit, *citt. Garcias n. 28. Lessius n. 91. & Barbosa n. 17. in fine*, in confirmationem allegans S. Congregat. declarationem.

34. Dubium quartò de ipso filio illegitimo est, an obtinere etiam nequeat Pensionem, quam pater in Ecclesia habuit cum jure eam in alterum transferendi: de quo dubitandi ratio est; quòd paternæ incontinentiæ memoria, propter quã beneficium paternum & super istius fructibus pensionem obtinere à Concilio prohibetur, etiam conservetur per translationem pensionis: & hæc, saltem si Ecclesiastica sit, cum beneficio conveniat in plerisque, & in ejus locum succedat. Verùm, quia Concilii dispositio penalit & odiosa, atque idcirco ob solam rationis paritatem vel identitatem extensionis patiens non est, juxta dicta, *Tit. 2. n. 135.* atque insuper in ea pensio, tanquam aliquid à beneficio distinctum & diversum refertur, hanc à patre in filium transferri non prohiberi, cum Gigante *de Pension. quest. 86. n. 5.* defendunt Gonzalez *ad Reg. 8. Gloss. 5. §. 5. n. 22. citt. Garcias n. 34. & Barbosa n. 29.* quorum sententia confirmatur; quia, si in Concilii decreto beneficii nomine pensio comprehenderetur, hanc filius illegitimus, hòc ipso; quòd obtinere nequeat quocumque, etiam dissimile, beneficium in Ecclesia, cujus beneficiatus Pater est, obtinere etiam non posset pensionem de fructibus beneficii alterius quàm paterni, contra mentem & tenorem decreti Conciliaris, solummodo prohibentis pensionem super fructibus beneficii paterni, ut rectè adver-

tit Palao *Tract. 13. disp. 4. p. 2. n. 10.*

Neque obstat allegata æquiparatio pensionis cum beneficio; quia, ut idem observat, huic non æquiparatur in speciali juris dispositione, præsertim quã, ut in laudato decreto, aliquid speciale statuitur de utroque.

Eòdem modò Concilii decretò non obstante, filius illegitimus imprimis ministrare, imò beneficium obtinere potest in Ecclesia, in qua ejus pater Vicarius solummodo temporalis aut capellanus amovibilis fuit; quia *citt. cap. 15.* relatum decretum ex parte patris disertè beneficium requirit verbis, *Ubi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent vel habuerunt*, Garcias id decisum asserens *citt. cap. 3. n. 71.* Deinde obtinere potest beneficium, ad quod pater præsentatus quidem, sed in eo nunquam institutus fuit, vel ad quod solam Papæ signaturam obtinuit sine literarum Apostolicarum expeditione, vel possessionis per se aut alium facta apprehensione; quia talis beneficium non dicitur obtinuisse: quòd ad effectum exclusionis filii exigit Tridentinum, *citt. Garcias n. 58. & Barbosa n. 7.* Denique filius illegitimus & pater in Ecclesia, in qua neuter beneficium habet, Missam v.g. alter ex devotione, alter ob legatum quoddam celebrare, uti etiam in eadem domo habitare non prohibentur, ut rectè advertunt *citt. Garcias n. 73. & 74. & Barbosa n. 23. & 24.*

36. Neque illegitimi solùm: sed legitime etiam nati Presbyterorum aliorumque clericorum Filii sine dispensatione Papæ incapaces sunt immediatè obtinendi beneficii, quod in titulum, tanquam Rector aut Vicarius perpetuus, obtinuit pater, *c. Ad extirpandas 11. c. Michaël 13. & c. Dilectus 17.* propter imaginem hæredi-

hereditariae successionis, in beneficiis Ecclesiasticis, sacris Constitutionibus odiosam, & PP. Decretis contrariam, ut de ea loquitur S. Synodus Trident. *Sess. 25. cap. 7. de Ref.* Unde

37. Dubium oritur, an vicissim pater ita succedere prohibeatur in beneficio filii: quod Archidiaconus in *can. Apostolica 8. q. 1. n. 3.* & Hostiensis in *c. Ex transmissa 7. n. 9.* affirmant ex ratione; quod successio in beneficiis generaliter prohibita sit, *can. cit. c. 1. de Præbenda Sc.* sicut autem filius patri, sic iste filio, licet mortalitatis ordine turbato, succedat, *l. Pater 14. § 1. Nam est 15. ff. de Inofficiso Test. & Inofficiosi querela competat utrique, Novell. 115. cap. 3. § 4.* Verum, quia patrem ab ejusmodi successione in beneficio filii Jura expressè non repellunt: & in materia odiosa locus non est extensioni, patrem ad ejusmodi successionem meritò admittunt in *c. Ex transmissa cit. Ant. de Butrio n. 11. & Joan. Andr. n. 3. & cum ipsis cit. Gigas quest. 86. n. 16. Garcias n. 28. & Barbosa n. 17. cum, ut n. 32. dictum est, à successione in beneficio filii illegitimi non repellatur.*

38. Sicut pater filii, sic etiam nepos avi, & multò magis fratris aut alterius consanguinei collateralis beneficium consequi potest; cum ab illo ipsos Jura non repellant: & quæ à paterno beneficio excludunt filium, non patiuntur extensionem, ut in *c. Ad extirpandas cit.* notant Joan. Andr. n. 3. § 6. de Butrio n. 7. § 11. Bellamera n. 3. § 4. & alii Interpp. quos refert & sequitur Fagnanus in *c. Ex transmissa cit. n. 14. 24. § 26.*

39. Dixi etiam de filio in primis immediate; quia, si inter patrem & filium legitimum intercessisset alia persona extranea, & in patris beneficio ministrasset, hoc obtinere à filio posset si

ne dispensatione, *c. Ex transmissa 7. n. 9.* sic hereditariae successionis vicium pro-garetur; cum Filius, non tam patrem quam intermedia extranea persona intercessor foret, *Glossa in cit. c. V. de Res. & ibi Panormit. n. 2.*

Deinde *In titulum*; quia beneficium, in quo pater tantum habitus vicariam sive administrationem temporalem, obtineri à legitimo ejus filio etiam immediate potest, *c. Constitutus 81. n. 1.* quia hoc ipso; quòd pater non habitus vicarium, sive jus in re in beneficio, collatio facta filio non refert spectat hereditariae successionis; propter quam oblam legitimus filius patri in beneficio succedere prohibetur, *Glossa in cit. c. V. Perpetuus & Vivianus ibidem.*

Demum, *Quod obtinere potest* quia filium legitimum alium quòdvis beneficium non tantum potest, sed etiam simul cum patre in eadem Ecclesia obtinere posse, disertè habetur *c. Ad hanc 2. Ratio perspicua est; quia hoc ipso; quòd filius natus sit legitime, & non obtinere beneficium patris, neque incontinenti alicujus excitatur memoria, neque successione species representatur, *Barb. in cit. c. n. 3. § 4. & Laiman n. 1.**

Ut autem filius legitimus vicariam patris sui beneficium immediate consequatur, opus ei est dispensatione Papæ, ut rescripto Honorii III. *c. Dilectus 17. b.* filium à tali beneficio removeri precipientis, *Non obstante dispensatione alicujus, quæ à Sede Apostolica non movetur.*

